

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2016

PROJEKT

WPROWADZENIE

W połowie lat dziewięćdziesiątych XX wieku w Polsce zaczęto odnotowywać wzrost rozwoju narkomanii. Zdecydowanie zaczęła rosnąć podaż dotychczas trudno dostępnych „prawdziwych” narkotyków, takich jak marihuana, heroina, LSD, kokaina oraz popyt na nie. Szczególnie niepokojące stawało się coraz powszechniejsze używanie narkotyków, zwłaszcza wśród młodzieży. Wtedy też ujawniono pierwsze przypadki zakażeń wirusem HIV u osób przyjmujących narkotyki w drodze iniekcji i coraz częściej zaczęto mówić o zjawisku społecznym, gdyż problem narastał.

W odpowiedzi na tę sytuację wzmożoną aktywność podjęły różne organizacje społeczne udzielające pomocy osobom z problemami narkotykowymi. Potrzebowały jednak wsparcia wyspecjalizowanej instytucji rządowej, która byłaby partnerem przy realizacji ich zadań statutowych.

Powyższe okoliczności sprawiły, że w 1993 roku minister zdrowia i opieki społecznej powołał Biuro ds. Narkomanii, którego głównym zadaniem było podejmowanie działań na rzecz ograniczenia popytu na narkotyki. W 2001 roku Biuro zostało przekształcone w Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, a jego celem jest wdrażanie i koordynowanie krajowej polityki przeciwdziałania narkomanii, ukierunkowanej na ograniczanie używania środków odurzających i substancji psychotropowych.

Podstawowymi dokumentami określającymi cele, zadania oraz obszar działań administracji rządowej oraz jednostek samorządu terytorialnego w przedmiotowym zakresie są ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii wyznaczający cele i kierunki działań na kolejne lata.

Celem ogólnym obowiązującego Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 jest „ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych”. Cel ogólny realizowany jest przez administrację rządową w pięciu obszarach:

- profilaktyka,
- leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna,
- ograniczenie podaży,
- współpraca międzynarodowa,
- badania i monitoring,

natomiast przez jednostki samorządu terytorialnego w trzech obszarach, tj.:

- profilaktyka,
- leczenie, rehabilitacja, ograniczenie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna,
- badania i monitoring.

Należy zaznaczyć, że Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii wyznacza jednostkom samorządu terytorialnego wyłącznie kierunki działań, rezygnując z określenia szczegółowych zadań i pozostawia te decyzje w wyłącznej kompetencji samorządów.

W myśl powyższego zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy zadania nałożone na gminę obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji powyższych zadań opracowany został dla Dąbrowy Górniczej na 2016 rok Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Program zawiera wykaz zadań, których realizacja rozpoczęła się w latach ubiegłych i jest kontynuowana nadal, a także propozycje nowych zadań do realizacji w 2016 roku, pochodzące od lokalnych instytucji, placówek oświatowych, Wydziału Zdrowia Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, zaangażowanych w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów narkotykowych.

Działania ujęte w Programie korelują z zadaniami lokalnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej przyjętej do realizacji zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Znaczna część zadań ukierunkowanych na przeciwdziałanie narkomanii, ze względu na taki sam charakter zadań i te same grupy adresatów, realizowana będzie łącznie z zadaniami ukierunkowanymi na przeciwdziałanie alkoholizmowi zawartymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016.

Program został poddany konsultacjom społecznym z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz problematyki uzależnień na terenie miasta, będącymi ważnym partnerem w realizacji określonych w nim zadań.

Program obejmuje swym zasięgiem ogół mieszkańców miasta, ale przede wszystkim dzieci i młodzież, w tym młodzież z grup ryzyka, oraz adresowany jest do osób używających narkotyki w sposób szkodliwy i uzależnionych od nich.

Koordynatorem i realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Miejski – Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej w Dąbrowie Górniczej

CEL PROGRAMU

Głównym przesłaniem Programu jest realizacja celu Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016, tj.:

Ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Ograniczenie zjawiska używania narkotyków oraz substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy, w szczególności przez dzieci i młodzież, poprzez realizację działań profilaktycznych.
2. Doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej.
3. Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

ZADANIA DO REALIZACJI

Zadanie 1		
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.		
Działania – sposoby realizacji:	Mierniki:	
1	<p>Wspieranie działań placówek / poradni leczenia uzależnień, w tym dąbrowskiej Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia NS ZOZ Przychodni „Merkury” Sp. z o.o., w której prowadzone są oprócz terapii dla osób uzależnionych od alkoholu terapie dla osób z uzależnieniem krzyżowym, tj. uzależnieniem od narkotyków, alkoholu i innych środków odurzających poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - finansowanie prowadzenia grupy edukacyjno-terapeutycznej dla osób uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych /poza alkoholem/: dopalaczy, marihuany, amfetaminy i innych, - doposażenie Poradni w nowości wydawnicze i materiały edukacyjne /książki specjalistyczne, poradniki, broszury, ulotki, plakaty, czasopisma/. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób z uzależnieniem mieszanym, korzystających z terapii - ilość materiałów edukacyjnych przekazanych do Poradni
2	<p>Kontynuacja działalności Punktu ds. Uzależnień od Narkotyków, w którym udzielana jest profesjonalna, bezpłatna pomoc osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie konsultantów /specjalistów ds. uzależnień od narkotyków, - systematyczne doposażenie w czasopisma specjalistyczne i materiały edukacyjne, będące narzędziami zwiększania kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów uzależnień od narkotyków i innych środków psychoaktywnych, - prowadzenie działań informacyjnych o ofercie specjalistycznej Punktu poprzez wykorzystanie lokalnych nośników informacji, np. prasy, telewizji, internetu 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy konsultantów Punktu ds. Uzależnień od Narkotyków - liczba działań upowszechniających informacje o działalności Punktu

3	Organizacja szkolenia realizatorów programu wczesnej interwencji dla młodych osób używających narkotyki pn. „FreD”, wg potrzeb zgłoszonych przez szkoły w trakcie roku szkolnego	- liczba przeszkolonych realizatorów programu „FreD”
4	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz innych placówek podległych gminie, realizujących programy pomocy psychologicznej oraz psychoterapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych w tym dla osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością przebywających w Noclegowni	- liczba osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością uzależnionych od narkotyków objętych programem pomocowym
5	Podjęcie działań na rzecz zwiększenia dostępności do informacji o miejscach, programach i metodach leczenia uzależnień.	- liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno – edukacyjnych

Zadanie 2		
Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.		
Działania – sposoby realizacji:		Mierniki
1	Udzielanie rodzinom, dotkniętych problemem narkomanii bezpłatnych specjalistycznych porad psychologicznych i prawnych w działającym Punkcie ds. Uzależnień od Narkotyków i Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.	- liczba członków rodzin osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych
2	Kontynuowanie współpracy z Komendą Miejską Policji i Strażą Miejską w prowadzeniu działań sprzyjających ograniczeniu zagrożeń patologii rodziny i eliminowaniu niekorzystnych czynników wpływających na obniżenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców /w tym np. zakup testerów narkotykowych/.	- liczba podjętych działań
3	Dofinansowanie do udziału w szkoleniach z zakresu narkomanii pracownikom służb i instytucji, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.	- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania narkomanii

4	Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego poprzez ogłoszenie konkursu ofert na realizację zadań w 2016 roku w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień na zadanie pn.: „Udzielanie porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii”.	- liczba osób, którym udzielono porad prawnych
5	Prowadzenie stałego systemu komunikacji ze społecznością lokalną w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, alkoholowych, przemocy w rodzinie, sytuacji kryzysowych, itp., w tym prowadzenie działań związanych z funkcjonowaniem Miejskiego Telefonu Zaufania.	- liczba porad udzielonych osobom korzystającym z Miejskiego Telefonu Zaufania
6	Organizowanie wspólnie z dąbrowskimi placówkami oświatowymi prowadzonymi przez Miasto w okresie ferii zimowych bezpłatnych półkolonii dla dzieci i młodzieży /przede wszystkim wywodzących się z rodzin z problemem alkoholowym oraz z rodzin o trudnej sytuacji materialnej i życiowej/, będących integralnym elementem i zarazem uzupełnieniem prowadzonych w szkołach przedsięwzięć profilaktycznych.	- liczba dzieci i młodzieży korzystających ze zorganizowanego wypoczynku zimowego
7	Organizowanie warsztatów edukacyjno – terapeutycznych: - dla osób pełnoletnich, problemowo używających narkotyki, rekrutowanych do grupy m.in. poprzez współpracę z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Punktem ds. Uzależnień od Narkotyków, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej /realizacja zadania wymaga zatrudnienia superwizora terapii uzależnień z listy Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii/, - dla rodziców bądź bliskich osób problemowo używających narkotyki /realizacja zadania wymaga zatrudnienia superwizora terapii uzależnień z listy Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii/.	- liczba uczestników warsztatów

8	<p>Organizowanie w szkołach dla młodzieży gimnazjalnej programu profilaktyki uzależnień, stanowiącego przekaz informacji o procesie uzależniania się, oraz konsekwencjach używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie w ramach programu konsultacji psychoprofilaktycznych i wczesnej interwencji dla osób zażywających narkotyki i inne środki psychoaktywne oraz członków ich rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba młodzieży uczestniczącej w programie - liczba udzielonych konsultacji osobom objętych programem
---	---	---

<p style="text-align: center;">Zadanie 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.</p>		
Działania – sposoby realizacji:	Mierniki:	
1	<p>Udzielanie wsparcia szkołom podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w podejmowaniu i rozwijaniu różnorodnych form oddziaływań profilaktycznych, prowadzonych w oparciu o szkolne programy profilaktyki i promocji zdrowia, zgodnych ze sporządzoną diagnozą zapotrzebowania na profilaktykę w środowisku szkolnym poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie programów zagospodarowania czasu wolnego, stwarzających młodym ludziom możliwości uczestnictwa w profilaktycznych zajęciach, - angażowanie młodych ludzi do udziału w atrakcyjnych formach spędzania wolnego czasu, które sprzyjają osobistemu rozwojowi, wzmacniają poczucie odpowiedzialności, własnej wartości oraz umożliwiają włączenie się do grup realizujących pozytywne cele np. zajęcia profilaktyczno - artystyczne spełniające określone wymogi, - wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem i ich rodziców, - podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, przeznaczonych dla rodziców, wg potrzeb zgłoszonych przez szkolnych pedagogów, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkół uczestniczących w realizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych i innych realizowanych w szkołach programach

	<ul style="list-style-type: none"> - prezentowanie teatralnych spektakli profilaktycznych, będących uzupełnieniem zajęć profilaktycznych oraz stwarzanie możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w imprezach kulturalnych i sportowych /zakup biletów wstępu/, - promowanie przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez dzieci i młodzież, - organizowanie konkursów, akcji bądź innych działań poświęconych problematyce narkomanii, - doposażenie w materiały edukacyjne, informacyjne a także w nagrody rzeczowe, które stanowią element motywacyjny i angażujący uczniów w podejmowanych przedsięwzięciach profilaktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w realizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych
2	<p>Uczestniczenie w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych, obejmujących problematykę narkomanii, m.in. poprzez zakup pakietów materiałów profilaktyczno - edukacyjnych niezbędnych do przystąpienia w organizowanych przedsięwzięciach (przy udziale szkół do rozpowszechnienia idei kampanii).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba kampanii edukacyjnych
3	<p>Przeprowadzanie we wszystkich typach szkół, w tym w szkołach specjalnych, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z obszaru wczesnej profilaktyki problemowej z zakresu narkomanii, wg zgłoszonych przez szkoły potrzeb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników warsztatów profilaktycznych
4	<p>Udzielanie wsparcia osobom realizującym zadania profilaktyczne obejmującego problematykę narkomanii poprzez umożliwianie im uczestniczenia w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób przeszkolonych
5	<p>Upowszechnianie informacji o instytucjach w mieście, świadczących pomoc w obszarze rozwiązywania problemów narkomanii, alkoholowych i innych uzależnień, m.in. poprzez zakup i dystrybucję broszur, plakatów, informatorów, ulotek, itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno – edukacyjnych

Zadanie 4

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Działania – sposoby realizacji:		Mierniki
1	Udzielanie wsparcia placówkom oświatowym i kulturalnym w prowadzeniu działań związanych z profilaktyką narkomanii.	- liczba placówek oświatowych i kulturalnych prowadzących działania profilaktyczne
2	Wspieranie instytucji, których statutowa działalność skierowana jest na tworzenie warunków prawidłowego rozwoju młodego pokolenia.	- liczba instytucji uczestniczących w przedsięwzięciach profilaktycznych
3	Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.	- liczba, rodzaj i sposób rozpowszechnionych materiałów
4	Prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania obejmujące problematykę narkomanii, w szczególności dla pracowników placówek oświatowych, kulturalnych, pracowników socjalnych, kuratorów, funkcjonariuszy policji, itp.	- liczba osób korzystających ze specjalistycznych szkoleń
5	Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień.	- liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w działalność profilaktyczną - rodzaj działań

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Zasady finansowania zadań:
 - wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii określonych w Programie ujęte zostały w planie budżetowym na 2016 rok w Dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii oraz w Dziale 852 – pomoc społeczna, rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozdział 85206 – wspieranie rodziny, rozdział 85232 – Centra Integracji Społecznej.
3. Dysponentem ww. środków jest Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej.

REALIZATORZY PROGRAMU

Koordinatorem i realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2016 roku jest Urząd Miejski – Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej w Dąbrowie Górniczej.

Partnerami/współrealizatorami Programu są:

1. NS ZOZ Przychodnia „Merkury” sp. z o.o., Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Dąbrowa Górnicza, ul. Adamieckiego 13
2. Fundacja na Rzecz Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „Droga”, Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 92
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 2
4. Komenda Miejska Policji, Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 11
5. Straż Miejska, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21
6. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Będzin, ul. Kościuszki 58
7. Sąd Rejonowy, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 23
8. Prokuratura Rejonowa, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 23
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Dąbrowa Górnicza, ul. 3-go Maja 22
10. Pałac Kultury Zagłębia, Dąbrowa Górnicza, Plac Wolności 1
11. Placówki oświatowe i kulturalne
12. Wydziały Urzędu Miejskiego
13. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21
14. Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza, Dąbrowa Górnicza, ul. Szpitalna 13
15. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia
16. Inne podmioty i instytucje działające na rzecz rozwiązywania problemów narkomanii i innych uzależnień.